

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

2.366 HAJLÉKTALAN EMBER DUBLINBAN

A hajléktalan emberek

- × 59%-a krízisszállókon élt a számlálás időpontjában (1.388 fő), többségük több, mint hat hónapja (989 fő);
- × 31%-a élt átmeneti szállón, vagy hosszú távú támogatott lakhatásban;
- × 5%-a (110 fő) éjszakázott közterületen, közülük 38% nem rendelkezett állampolgársággal.

A hajléktalan emberek

- × 84%-a ír állampolgárságú;
- × 10%-a EU polgár (főként az Egyesült Királyság, Lengyelország, és Románia állampolgárai);
- × 6%-a más államokból származik.

2.366 HAJLÉKTALAN EMBER DUBLINBAN

A felmérésben hajléktalannak tekintették :

- × a hajléktalanszállókon élőket,
- × az utcán alvókat a felmérés hetében (2008. március 10-16), illetve
- × azokat a tartós támogatott lakhatásban élőket, akik korábban hajléktalanok voltak

MIÉRT NEM HASONLÍTHATÓ ÖSSZE?

- × A fogalomhasználat
- × A hajléktalan emberek száma
- × Társadalmi megítélés
- × Juttatások rendszere
- × Az ellátórendszer szerkezete
- × Az ellátások finanszírozása
- × Az ellátórendszer története (múltja, kialakulása)

MIÉRT ÉRDEMES ÖSSZEHASONLÍTANI MÉGIS?

- × A rendszer régebbi, több tapasztalattal rendelkezik
- × 2000 óta kormányzati szintű, rendszeresen felülvizsgált hajléktalanügyi stratégia mentén dolgoznak
- × 2008-ban módszeresen felmérték a szolgáltatásokat és a tapasztalatok alapján újrastrukturálták
- × Dublinban az hajléktalan, aki valamiért önálló életre nem, vagy csak korlátozottan képes – van tapasztalatuk a komplex szükségletekkel rendelkező hajléktalan emberek számára nyújtott szolgáltatások tervezésében

KÖZÖS VONÁSOK A KOMPLEX SZÜKSÉGLETEKSEL RENDELKEZŐ HAJLÉKTALAN EMBEREK SZÁMÁRA LÉTESÍTETT SZOLGÁLTATÁSOKBAN

- ✘ Az alapcél mindig a létező szolgáltatások eléréséhez és használatához való hozzásegítés, integrálás a létező szociális-, egészségügyi-, munkavállalási-, oktatási programokba, nem működtetnek párhuzamos szolgáltatásokat
- ✘ Rugalmasan igazodnak az egyéni igényekhez, szükségletekhez
- ✘ Egységes szemléletben, egységes módszerekkel dolgoznak
- ✘ Kiscsoportos, egyéni figyelmen alapuló módszerekkel dolgoznak
- ✘ A szociális munka intenzitását az egyéni igényszinthez igazítják
- ✘ A programok projekt-szemléletűek: nem törekednek a folyamatos működtetésükre, hanem a következő projektet az előző program tapasztalataira építik, és a megváltozott körülményekhez és igényekhez igazítják

PÉLDÁK A PROGRAMOKRA

- Alapcél a létező szolgáltatások eléréséhez és használatához való hozzásegítés, integrálás
- Rugalmasan igazodnak az egyéni igényekhez, szükségletekhez
- Egységes szemléletben, egységes módszerekkel dolgoznak
- Kiscsoportos, egyéni figyelmen alapuló módszerekkel dolgoznak
- A szociális munka intenzitását az egyéni igényszinthez igazítják
- A programok projekt-szemléletűek

- ✘ **PEET: Felkészítés Képzési Programokra és a Munkavállalásra** - célcsoportját elsősorban a közterületen vagy kríziszálláson élő hajléktalan emberek képezik; céljuk felkészíteni a résztvevőket a képzésben, vagy foglalkoztatásra való felkészítésben való részvételre
- ✘ **LEAP: Tanulás, Foglalkoztatás, Előrelépés** – célcsoportja esetében a tartós munkanélküliség az elsődleges kritérium, a résztvevők többsége nincs kapcsolatban más FI által nyújtott szolgáltatással; céljuk hogy a program végére a résztvevők szakmát szerezzenek, és rövid munkatapasztalat megszerzésre is lehetőséget kapjanak.

PÉLDÁK A PROGRAMOKRA

- Alapcél a létező szolgáltatások eléréséhez és használatához való hozzásegítés, integrálás
- Rugalmasan igazodnak az egyéni igényekhez, szükségletekhez
- Egységes szemléletben, egységes módszerekkel dolgoznak
- Kiscsoportos, egyéni figyelmen alapuló módszerekkel dolgoznak
- A szociális munka intenzitását az egyéni igényszinthez igazítják
- A programok projekt-szemléletűek

- × **Chead Cheim: Észak Dublin, Utógondozó Szolgáltatás** – A szolgáltatás célja, hogy az állami gondoskodásból kikerülő fiatalokat felkészítse az önálló életre. A fiatalok egyaránt érkehetnek közvetlenül az állami gondoskodásból, vagy némi önálló szárnypróbálgatás után más szolgáltatások ajánlásával.
- × **Caretakers** - A program azzal a céllal jött létre, hogy a többi krízisszállásról (koruk, drogfogyasztásuk, vagy mindkettő miatt) kiszoruló fiatalok számára biztosítson átmeneti (éjjeli menedék) jellegű ellátást. Hivatalosan 16-21 éves korosztály számára nyitott az intézmény, de fő célcsoportjuknak a 18-21 éves korosztályt tekintik.

PÉLDÁK A PROGRAMOKRA

- Alapcél a létező szolgáltatások eléréséhez és használatához való hozzásegítés, integrálás
- Rugalmasan igazodnak az egyéni igényekhez, szükségletekhez
- Egységes szemléletben, egységes módszerekkel dolgoznak
- Kiscsoportos, egyéni figyelmen alapuló módszerekkel dolgoznak
- A szociális munka intenzitását az egyéni igényszinthez igazítják
- A programok projekt-szemléletűek

- × **TSS: Lakhatás megtartását és a beilleszkedést segítő program** – egyszerre megelőző és utógondozó célú munka: a célcsoportját képezik a hajléktalanság veszélyzónájában élő családok és a lakásprogramokból kiköltözők egyaránt. A szolgáltatás nem tartalmaz anyagi juttatást, csak személyre szabott, helybe (lakásba) vitt szociális munkát. A cél a lakhatás megtartása és integráció a lakókörnyezetbe, a társadalomba
- × **HOUSING FIRST: Elsőként lakhatást** – Célcsoport a tartósan közterületen élők, cél a tartós lakhatáshoz segítségük, és a módszer adaptálása az ír rendszerhez

A HOUSING FIRST SZEMLÉLET

- ✘ Addig míg az egyénnek nincs biztonságos, tartós önálló lakhatása, nem várható el tőle semmiféle együttműködés, előrelépés racionális döntéseken alapuló fejlődés, ezért ***először lakást kell biztosítani***, azután
- ✘ az igényeihez igazított intenzív multidiszciplináris segítő munkával ***támogatni kell a lakás megtartásában***.

A HOUSING FIRST MÓDSZEREI

- ✘ Utcáról azonnal (vagy csaknem azonnal) önálló lakásba költöztetik a ügyfelet
- ✘ Multidiszciplináris segítő team biztosítja a szolgáltatásokat, amik a lakásban maradáshoz szükségesek
- ✘ A szolgáltatásokat a „lakásba viszik”, ezáltal teljesebb képet kapnak az ügyfél képességeiről, nehézségeiről, mindennapi életéről, az általa valóban igényelt segítségekről, ezért
- ✘ Az egyetlen elvárás az ügyféllel szemben a rendszeres kapcsolattartás a teammel (vagy az esetmenedzserrel) a lakásban

A MÓDSZER EDDIGI TAPASZTALATAI

Az eredmények alapján

- ✗ rendkívül hatékony a komplex szükségletekkel rendelkező hajléktalan emberek esetében a tartós lakhatás megtartásában: segítségével a súlyos pszichiátriai betegségben szenvedő, alkoholbeteg, drogfogyasztó hajléktalanok nagy arányban tartják meg tartósan a lakhatásukat, tüneteik csökkennek, szerfogyasztásuk mérséklődik, együttműködési képességük javul;
- ✗ költséghatékony: a nagy létszámú multidiszciplináris team költségei ellenére jóval olcsóbb, mint az intézményi, vagy kórházi elhelyezés.

- A program 2011 tavaszán indult, a programzárást nem határozták meg
- Az első év folyamán havonta 5-6 fő bevonását tervezik, az év végéig összesen 23 főt helyeznek lakhatásba
- A lakásokat több lakás-szolgáltatótól bérlik (az ügyfelek) a szegregáció elkerülése érdekében
- A lakást az ügyfél választhatja ki
- A segítő kapcsolat addig tart, míg igény van rá
- Multidiszciplináris team, és naponta 8-24 óra között hívható telefonszolgálat segíti az ügyfeleket

Team tagok:

1. Lakhatási tanácsadó
2. Utcai szociális munkás (2fő)
3. Addiktológiai szakértő, pszichiátriai nővér
4. Tapasztalati szakértő, segítő
5. Képzési, oktatási és munkavállalási szakértő

Külső tagok:

1. Pszichiáter
2. Háziorvos
3. Ápoló
4. Hajléktalan személyek hivatala

HOUSING FIRST PROGRAM DUBLINBAN

HOUSING FIRST PROGRAM DUBLINBAN

- ✘ Annak ellenére, hogy csupán 60-70 hajléktalan ember él Dublinban közterületen, kiemelten kezelik a lakhatáshoz segítségüket, stratégiai cél a közterületi hajléktalanság teljes felszámolása
- ✘ A módszer adaptálását mind a kormány, mind a városvezetés támogatja; a programgazda a Homeless Agency (a helyi HKA-ÖKA)
- ✘ Nem a módszer tartalmi átvételére törekednek, hanem a szemléletét alkalmazva igyekeznek kialakítani a helyben leginkább alkalmazható kereteit
- ✘ A tapasztalatokat folyamatosan értékelve rugalmasan alakítják a program működését
- ✘ Amennyiben a program Dublinban is bizonyítja a hatékonyságát, feltett szándékuk kibővíteni a létszámát

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

**KÖSZÖNÖM A
FIGYELMET!**

A Dublini tanulmányutat a Tempus Közalapítvány Leonardo Programjának keretében a BMSZKI támogatta.

Bővebb információ Dublin hajléktalanellátásáról:

www.homelessagency.ie és www.focusireland.ie

Elérhetőség:

szabo.andrea@hajlektalanokert.hu